

۲۰۱۸/۱۱/۰۳

م. عارف عباسی

خاطراتی از یک سفر

سلام های پر از محبت، احترامات و تمنیات نیک خود را خدمت شما هم وطنان عزیزم تقدیم می دارم. بعد از یک سفر دو نیم هفته به ترکیه به خانه خود برگشتم، برای این که دست خالی نیامده و سوغاتی آورده باشم، خاطرات، مشاهدات و برداشت های شخصی خود را از این سفر به حیث یک مسافر و یک سیاح که به هیچ وجه تحلیل عمیق علمی اوضاع اقتصادی، اجتماعی و سیاسی ترکیه نیست با شما شریک بسازم.

۱ - تاریخ:

هر گوشه، هر پیشه، هر کنج و کنار، هر دیوار و هر معبد و قصری مبین داستان یک دوره خاص تاریخی شش قرن امپراتوری عثمانی، و مقدس ترین جایگاه عیسویان و دوران سلطه سلاجقه است. به گواهی تاریخ قبیله کم و بیش از هزار نفر به نام «ترکان ارغوز» از دامنه های آسیای میانه می کوچند و در گوشه منزوی ترکیه امروزی رحل اقامت افکنده مدت درازی را تحت ظلم و استبداد سلاطین سلجوقی و عیسویان «بیزنتاین» در خوف و هراس زیسته تا یکی از احفاد این قبیله به نام "عثمان" بنیان امپراتوری را می نهد که در اوج اعتلا قلمرو آن اروپای مرکزی، خلیج فارس، بحیره کسپین تا شمال آفریقا را احتوا می کند. تاریخ ۶۱۹ ساله این امپراتوری و حکروایی ۳۶ سلطان و تمدن، کشور کشایی و مهد خلافت اسلامی، اعتلا و زوال آن و نجاتش از سقوط و تجزیه توسط راد مردان با درایت و شجاع به رهبری "آته ترک" از دلچسپ ترین وقایع تاریخی دنیا است که طول و تفصیل آن در این مختصر نمی گنجد.

شهر زیبای استانبول

۲ - نظم اجتماعی:

مراودات، مناسبات و روابط اجتماعی و اقتصادی ترکیه توسط اصول و مقرراتی تنظیم گردیده که اساس و بنیاد آن توسط "عثمانیگ ها گذاشته شده ولی با ایجاد جمهوریت و به رهبری قوماندان دلیر، سیاست مدار چیره دست، مرد صاحب درایت و بصیر و خبیر فرزند صدیق ترکیه "مصطفی کمال" آته ترک به حد اعلاى آن به قوانین مدنی و دموکراتیک تعدیل و عملی گردیده. قانون حد و حدود کلیه مسائل را تعیین نموده و قابل احترام و مرعی الاجراء است. اصلاً اختلافات قومی و زبانی وجود نداشته به استثنای داعیه آزادی خواهی کُرد ها تضادی بین ملت وجود ندارد. یک ترکیه است و یک ملت ترک.

۳ - حب وطن :

برازنده ترین و والا ترین صفت ملت ترک وطن پرستی شان است فقیر و غنی دارا و نادار وطن خود را می پرستند و برای ترکیه جان می دهند.

۴ - آداب معاشرت:

همه مردم مؤدب و مهذب بوده رویه و برخورد شان نهایت محترمانه و انسانی است. شما رویه و اخلاق نیک را در تکسی ران، دکاندار، صاحب رستوران و کارمندان میدان هوایی و هتل ها می بینید. در رستوران ها صاحب رستوران شما را عیناً مثل مهمان خانه خود دانسته با نهایت ادب و احترام انواع غذا را به شما معرفی نموده و راجع به طرز تهیه هر یک معلومات می دهد و اگر مشوره اش را بخواهید بدون سوء استفاده از موقعیت به شما صادقانه مشوره می دهد. و در صورت ضرورت مردم، شما را با مهربانی خاص رهنمایی و کمک می نمایند. در مزدحم ترین محلات شما آواز بلند و خشونت آمیز دو نفر را نمی شنوید کسی را دست و یخن نمی بینید. زن ها در انتخاب لباس خود آزاد بوده با حجاب و یا لباس مود روز اروپایی در گشت و گذارند و به نوع لباسی که باشند اصلاً کسی به سوی زن نگاه نمی کند و هر که در پی کار خود روان است. ترکیه به یک میلیون سوریای پناه داده و احصائیه پناه گزینان افغان در دست نیست.

۵ - زیست با همی و هم دگر پذیری:

همان گونه که صدای آذان از هر گل دسته مسجدی بلند است ناقوس کلیسا هم در صدا است و در عین جاده عبادت گاه یهودیان هم قرار دارد.

۶ - امنیت:

امنیت سرتاسری به کمک مردم بر قرار است و در مواضع حساس ترتیبات خاص امنیتی برای حفظ جان مردم و جلوگیری از وقوع خطرات احتمالی وجود دارد.

۷ - نظافت و حفظ الصحه:

نظافت، پاکی و سترگی رکن اساسی زندگی ترک ها است، شاهراه ها، جاده ها، سرک های عمومی، سرک های فرعی، کوچه و پس کوچه ها، پارک ها، بنا های تاریخی و رستوران ها پاک و ستره بوده و مردم در این امر نقش

برازنده دارند. شهر زیبای استانبول با نفوس ۱۶ میلیون پاک ترین شهر است که آثار کثافات در آن دیده نشده کار گران تنظیفاتی از نیمه های شب تا دمدمه صبح مصروف تنظیف بوده در هر چند متری صندوق زباله دانی و بیت الخلا ها در هر محلی موجود است. کارگران رستوران ها با تمیز ترین یونیفورم ها در خدمت اند و محیط هر دکان و رستوران و قهوه خانه پاک و صفاه است.

۸ - تسهیلات:

منزوی ترین قریه ها و قصبات برق و آب آشامیدنی و مراکز صحتی و مکاتب و مساجد و وسائل ترانسپورتی عامه دارند.

۹ - آرامگاه مولانا جلال الدین بلخی:

افتخار زیارت حضرت مولانا و مقبره شمس تبریز در قونیه برایم میسر گردید. ترکیه با بنای زیبایی عظمت این مرد بزرگ صاحب اندیشه مافوق تصور بشر را با تخیلات ملکوتی و تشبیهات معجزه آسای بحر بیکران کلامش احترام و تمثیل و حفظ نموده روزانه به ده ها هزار زائر و سیاح از مقبره و کتاب خانه و موزیم آن دیدن نموده در باغ مصفا و پر گلش گشت و گزار می کنند. گفتم چنین شخصیت های بزرگ نباید با فلسفه و شهرت جهانگیر شان مال و ملک یک کشور محسوب گردند این ها مثل عجایب انگشت شمار دنیا در فهرست شخصیت های جهانی شامل شوند. و اگر به نام بلخی، مزار این بزرگ مرد بانی مکتب تصوف در کشور ما می بود، آیا ما چنین شرائط را برای حرمت و بزرگداشتش مهیا می کردیم؟ در حالی که جامعه ما دزد پرور و دزد پرست بوده برای جانپان و قاتلین و مفسدین مقابر با گنبد های لاجوردین در بلندی ها اعمار گردیده.

منظره ای از شهر زیبای ازمیر

۱۰ - در بلندی کوهی قریه به نام شیرین چه:

به رهنمایی و پیشنهاد دوست ترکی ما به قریه «شیرینچه» که در سی کیلومتری شهر ازمیر قرار داشت رفتیم و در قصر قدیمی که هتل ساخته اند اقامت گزیدیم. این قریه کوچک از لحاظ تنوع میوه جات بی نهایت دلچسپ و چشم گیر بود، در ارتفاعات درختان زیتون و در دامنه ها باغستان های انار، انگور، انجیر، سیب، ناک، شفتالو، سنتره،

بادام و چهار مغز بود. قریه صد دکان در دو طرف یک جاده سنگ فرش داشت که شامل قهوه خانه ها رستوران ها و کافه ها و فروشگاه های صنایع دستی محلی بود. روزانه به هزاران سیاح و مخصوصاً چینیایی ها از این قریه دیدن نموده و شربت های رنگارنگ میوه جات تازه و یا چای و قهوه ترکی می نوشیدند. شب های آرام و آسمان پر ستاره اش در آن قلّه کوه مرا با ناقراری به یاد وطن انداخت و به آرامش، سکون صلح و سلمش رشک بردم.

آن چه برایم بی نهایت جالب بود مرادوات بی آلیشانه، صمیمانه و صادقانه اهل قریه بود که باهم مثل یک خانواده می زیستند همه از مدرک فروش امتعه خود به سیاحین امرار معاش نموده ولی هرگز رقابتی بین دو همسایه فروشنده عین متاع وجود نداشته باهم صمیمانه همکار بودند. شب ها دکانداری درب دکانش نمی بست و همه اشیاء و امتعه اش در دکان باز بدون هراس سرقت و دستبرد موجود بود. من مرادوات حسنه هم وطنی را بر پایه های اخلاق، اعتماد و اعتبار و تعاون و تساند در این قریه کوچک یافتم.

۱۱ - سیاست:

"طیب اردغان" رئیس جمهور ترکیه عنعنۀ دموکراسی و جدایی دین و دولت را که در ترکیه متداول بود در هم شکست و شیوه دکتاتوری را در پیش گرفت در حدود ۱۵۰۰۰۰ صاحب منصبان عالی رتبه نظامی، افسران ارشد امنیتی، قضات محاکم، رؤسای پوهنتون ها، پروفیسران، معلمین و مأمورین عالی رتبه و پائین رتبه دولتی و وکلای پارلمان را به اتهام دست داشتن در کودتا علیه او معزول و یا زندانی ساخت و ضربه دحشتناکی به پیکر جامعه فرهنگی و علمی ترکیه زد.

او با دکتاتوری و مشت آهنین حکومت می کند و ناراضیان و مخالفین سیاسی در قشر مترقی و روشن فکر دارد. ولی از حمایت بی حد و حصر طبقات نادار، کارگر و تاحدی متوسط و دین گرایان برخوردار بوده و در بین این اقشار محبوبیت خاص دارد. و از زمان ریاست بلدیۀ استانبول، صدارت و ریاست جمهوری اش خدمات بس بزرگ و ماندگار برای ترکیه نموده امروزی با ترکیه ۱۵ سال قبل قابل مقایسه نیست.

ناراضیان و مخالفین سیاسی را در تحت مقررات اضطراری و استبدادی مجال تحرک و، تشکل و مقاومت نیست. علی الرغم این شرائط اهل خبره سیاسی در موجودیت علنی خصومت حکومت فعلی امریکا با ممالک اسلامی و دسایس احزاب دست راست افراطی اروپا موجودیت اردغان را غنیمت می پندارند و هراس آن می رود که مبادا ترکیه به سرنوشت همگون عراق، سوریه، افغانستان و یمن دچار شود.

با بلند بردن تعرفه های گمرکاتی بالای صادرات ترکیه توسط دونالد ترمپ به خاطر یک ملای جمعیت انجلیکای عیسوی ضربه بسیار محکمی به اقتصاد ترکیه وارد و بسی تشبثات خصوصی ورشکست و نرخ لیره ترکی در برابر دالر تنزیل و اقتصاد ترکیه مواجه به بحران گردید که تلاش های جدی برای بیرون شدن از این وضع جریان دارد.

تذکر: هرگاه خوانندگان محترم متمایل باشند که قسمتهای قبلی این مطلب و مطالب دیگر این نویسنده را هم مطالعه کنند، می توانند با اجرای "کلیک" بر عکس نویسنده در صفحه مقالات به فهرست "آرشیف" شان رهنمائی شوند!